

Det Norske Myrselskap staar til tjeneste med raad og oplysninger og vil paa forhaand foranstalte prøver med maskiner og redskaper m. m.

Der vil kun bli utstillet norsk arbeide, og da vi paa torvbrukets omraade endnu staar langt tilbake, gjælder det itide at indhente det fornødne.

Utstillingen i 1914 kan bli en mægtig løftestang til myrsakens fremme!

SALG AV MYRSTRÆKNINGER TIL UTLANDET

I talrike avisnotiser særlig i den stedlige presse paa Oplandene, i Trøndelagen og i Nordland er det i den senere tid blit meddelt, at en repræsentant for utenlandsk kapital har foretat myrundersøkelser for eventuelt at anlægge store torvfabrikker. Paa flere steder skulde han ifølge samme kilder ha tat myrer paa haanden.

Da det er bekjendt, at det samme engelske selskap, som vedkommende repræsenterer, allerede har kjøpt store myrarealer i Danmark og Sverige, og at der i det sidstnævnte land er tat skridt til at lægge hindringer i veien for fortsatt salg av myrstrækninger til utlandet, har Det Norske Myrselskap sendt følgende henstilling til departementet for handel, sjøfart og industri:

»Det Norske Myrselskaps styre tillater sig herved at henlede det ærede departements opmerksomhet paa, at utenlandske spekulanter søker at kjøpe op store og heldig beliggende myrstrækninger her i landet, tilsynelatende i den hensigt at kunne monopolisere torvmyrenes utnyttelse, saasnt en eller anden av de nye metoder viser sig hensigtsmessig.

I og for sig burde ikke utenlandsk kapital være utelukket fra at kunne anlægge større torvindustrielle foretagender her i landet, særlig naar der tages hensyn til at grunden efter avtorvningen bør kunne falde tilbake til den oprindelige eier i avgrøftet stand og færdig til opdyrkning, hvorved altsaa vil kunne skaffes mer dyrket jord paa en billig maate.

Anderledes stiller det sig, naar det derimot synes som om der virkes for en monopoldannelse til fordyrelse av det eventuelle produkt.

Det samme kapitalsterke engelske syndikat, som for tiden virker for at kjøpe op de bedste myrstrækninger her i landet, har nemlig allerede til billige priser kjøpt store myrarealer i andre land. Saaledes ogsaa i vore naboland Sverige og Danmark. I Sverige har statens

torvingeniører i disse dage henstillet til regjeringen at hindre yderligere salg av myrstrækninger til utlændinger.

Det samme bør muligens tages under overveielse her i vort land.

Ærbødigst

Det Norske Myrselskap

C. Wedel-Farlsberg

J. G. Thaulow«.

Vedkommende repræsentant for den utenlandske kapital meddeler os nu, at han vistnok har foretat tildels meget omfattende undersøkelser paa mange steder, men han har kun tat en myr paa haanden og har i to andre tilfælder underhandlet om haandgivelse. Hans selskap ønsker ikke at kjøpe myr mer end et sted her i landet, og da hvor forholdene er gunstigst for anlæg av en stor fabrikk. Imidlertid har jo selskapet allerede sikret sig myr i andre land, og hvis der lægges hindringer i veien for kjøp her, trækker man sig tilbake fra de norske myrer. Han mener da, at myrselskapet faar ta ansvaret for, at de norske myrer ikke nu blir utnyttet til storindustri.

Imidlertid kan man vistnok ta det med ro.

Endnu foreligger ingen i praksis prøvet metode for torvens fabrikmæssige forædling. At opfindere og patentindehavere selv tror at ha løst alle vanskeligheter, har verden været vidne til hundrede ganger før, og likesaa ofte har opfindelsen i praksis vist sig ubrukelig. Derfor er man ogsaa blit meget kritisk overfor ethvert nyt projekt. Der forlanges ikke alene sagkyndige utredninger om en metodes brukbarhet, men ogsaa økonomiske resultater fra et anlæg i fuld drift og under kontrol av kompetente fagmænd. Det saakaldte »torvproblem« synes dog nu at nærme sig mer og mer en løsning, og den nylig avsluttede store engelske kulstreik vil vistnok bidra til at paaskynde disse bestræbelser. *)

Først naar torvbruket blir en virkelig fabrikmæssig industri, kommer torvmyrene til sin fulde ret.

Vi tviler da ikke paa, at ogsaa norsk kapital vil komme til at interessere sig for saken. Skal kun minde om at saa har været tilfældet før. Til forsøk m. m. med Jepsens, Rosendahls og Schönings patenterede torvkuilmetoder blev der i sin tid brukt tilsammen ca. 800 000 kr. norsk kapital. I de senere aar har norske pengemænd gang paa gang interessert sig for at kjøpe tilsynelatende meget lovende utenlandske opfindelser, men er av os blit fraraadet at befatte sig hermed.

Nok mulig at vore torvmyrers betydning av og til har været en

*) Se efterfølgende artikel om torvindstriens fremtidsmuligheter.

smule overvurderet. Der er rigtignok her i landet brændtorvmyrer tilstrækkelig til hele vort lands samlede nuværende brændselforbrug i mer end hundrede aar. Men vore myrstrækninger er hver for sig for det meste forholdsvis smaa av utstrækning, ligger spredt og som oftest fjernt fra gode kommunikationer. Store sammenhængende myrarealer findes vistnok, men sjelden i umiddelbar nærhet av de store brændselforbrukscentre.

Vi ser derfor ikke gjerne at alle vore faa virkelig gode og store myrstrækninger blir kjøpt av et enkelt utenlandsk selskap.

TORVINDUSTRIENS FREMTIDSMULIGHETER

UTDRAG AV EN ARTIKEL I »TEKNISK UKEBLAD« AV
TORVINGENIØR J. G. THAULOW.

TORVINDUSTRIENS store maal er som bekjendt at bli uavhengig av lufttørkning, saa at bedriften kan holdes igang aaret rundt uten hensyn til veir og vind. Først da blir torvbruket en virkelig fabrikmæssig industri. Dette »torvproblem« synes nu at nærme sig mer og mer en løsning.

Vaatforkulningen, som maa siges at være den metode der er mest ideel, er nu kommet derhen, at to forskjellige løsninger konkurrerer om at bli den bedste.

De oprindelige *Ekenbergske* patenter blev i sin tid solgt til et engelsk syndikat der har bygget et større forsøksanlæg i Skotland, og sysselsætter en hel stab av ingeniører og kemikere. Praktiske resultater er ikke offentliggjort endnu, men i tillid til at løsningen ikke lar længe vente paa sig, søker engelske kapitalister at kjøpe op store myrstrækninger over hele jordkloden. For disses regning arbeider nu 3 norske torvteknikere foruten flere svenske med myrundersøkelser, kartlægning m. m. i de skandinaviske land, Storbritannien og Irland, samt i Nord Amerika, Syd Amerika og paa Stillehavsøerne m. fl. steder.

Dr. *de Laval* som av den svenske stat har faat et bidrag paa 29 000 kr. til eksperimenter med vaatforkulning, har fuldført laboratorieforsøkene, og bygger nu en større forsøksfabrik. Resultatene herav imøtesees med megen interesse. Fagmænd, der har hat anledning til at sætte sig ind i fremgangsmaaten, mener at alle tekniske vanskeligheter er overvundet.

To tyske specialister paa torvindustriens omraade, ingeniørerne *Martin Ziegler* og *T. Franke*, eksperimenterer med en mekanisk bearbeidelse